

Fiiller

Sanskrit dilinde fiiller kök halinde bulunurlar. Bu fiiller çekime girerken önce kendilerine uygun bir gövde halini alırlar. Sonrasında ise zaman kiplerinden birisinin şahıs takısını alarak tam hallerini alırlar. Sanskrit'te bir fiil ya aktif (parasmaipadam), ya pasif veya orta cins (ātmanepadam)'tir. Pasif ve orta cins (ātmanepadam) fiiller çekim sırasında aynı takıları alırlar. Anlam bakımından, aktif (parasmaipadam) fiillerle orta cins (ātmanepadam) fiiller arasında şu şekilde bir fark tespitine imkân vardır: aktiflerde yapılan iş daha çok, yapandan ziyade başkası için iken, orta cinslerde yapılan iş öznenin kendisi ve kendi faydası içindir:

yac “kurban vermek”

Parasmaipadam yaceti “(başkası adına) kurban sunuyor”

Ātmanepadam yacate “(kendi adına) kurban sunuyor”

kr̥ “yapmak”

Parasmaipadam karoti “(başkası için) yapıyor”

Ātmanepadam kurute “(kendisi için) yapıyor”.

Fiiller sekiz zaman kipi içerisinde çekilirler: Geniş, Hikâye, Basit Aorist, S-li Aorist, Di-li geçmiş, birinci veya basit gelecek, ikinci veya periphrastik gelecek ve şart kipi. Yapılan işin niteliğini belirten üç tarz vardır: Haber kipi, İhtimal ve Dilek kipi, Emir kipi.

Yine fiillere ait olmak üzere ayrıca: Ettirgen Yapı, İstek Belirten Yapı, Kuvvetli Eylem, mastar, absolutif ve çeşitli ortaçlar gibi kalıplar da mevcuttur.

Fiil çekiminde kullanılan takılar dört gruba ayrılır:

1. Haber kipi, Geniş zaman, Basit Gelecek zaman için kullanılır.
2. Hikaye, Aoris, Şart kipi, İhtimail/Dilek kipi

3. Emir kipi

4. Di-li Geçmiş zaman

Sanskrit dilinde fiiler toplam 10 sınıf olmak üzere iki grupta toplanırlar. 1.grup fiiler 1., 4., 6. ve 10. sınıf eylemlerden, 2. grup fiiler ise 2., 3., 5., 7., 8. ve 9. sınıf eylemlerden meydana gelir.